

Effekten av overføringstolkninger varer lenge

Sigmund Freuds kliniske teorier er blitt bekreftet vitenskapelig 100 år etter at de ble lansert.

Freud introduserte begrepet overføring i 1895 og publiserte den første kliniske beskrivelsen av overføringsfenomener ti år senere. Innflytelsesrike teoretikere hevder at den pågående samhandling mellom pasient og psykotapeut er betydelig influert av pasientens tidligere relasjoner og følelsesmessige erfaringer. Vektlegging av temaer og konflikter som oppstår i den terapeutiske relasjonen, overføringen, vil derfor belyse den «sanne natur» av problemene som pasienten har i sine relasjoner utenfor terapien. På denne måten antar man at overføringstolkninger gir selvinnsikt og langtidsresultater. Men ingen vitenskapelige studier har brukt eksperimentelle designere for å teste disse psykoanalytiske teoriene.

Den norske FEST-studien (First Experimental Study of Transference interpretation) er designet for å måle langtidseffekter av overføringstolkninger (1). 100 pasienter ble randomisert til ett års dynamisk psykotterapi med og uten overføringstolkninger. Pasientene ble fulgt opp i tre år etter avsluttet terapi. Nylig rapporterte de norske forskerne at den halvparten av pasientene som hadde mest alvorlige og kroniske problemer i mellommenneskelige forhold, hadde særlig hjelp av overføringstolkninger (1). Nå viser forfatterne at denne effekten holdt seg i tre år etter terapiavslutning (2).

– Hendelser i oppfølgingsperioden kunne ikke forklare disse funnene. Tvert imot, frafallraten var svært liten, og kontrollgruppen hadde høyere grad av tilleggsbehandling, hospitalisering og sykmelding enn overføringsgruppen, sier professor Per A. Høglend ved Institutt for psykiatri, Seksjon Vinderen, Universitetet i Oslo.

– Helt siden 1930-årene har det vært diskutert om psykotterapi virker gjennom såkalte uspesifikke faktorer, som er felles for alle psykotterapier, eller om forskjellige psykotterapier frembringer bedring gjennom

Tre av forskerne i FEST-studien: Randi Ulberg, Per Høglend og Paul Johansson. Foto Martin Furan

spesifikke teknikker. Denne studien viser at en spesifikk teknikk forbedrer langtidsresultatene for pasienter med mer alvorlige problemer. Hvis våre funn blir bekreftet i andre undersøkelser, kan de ha omfattende implikasjoner for utdanningen av psykotapeuter og behandlingen av depresjon, angst, personlighetsforstyrrelser og alvorlige interpersonelle problemer. Disse forstyrrelsene er den viktigste grunn til uførhet i industrialiserte samfunn, sier Høglend.

Erlend Hem
erlend.hem@medisin.uio.no
Tidsskriftet

- Litteratur**
1. Hem E. Når er overføringstolkninger nyttige? Tidsskr Nor Lægeforen 2007; 127: 407.
 2. Høglend P, Bøgwald K-P, Amlø S et al. Transference interpretations in dynamic psychotherapy: do they really yield sustained effects? Am J Psychiatry 2008, doi: 10.1176/appi.ajp.2008.07061028.

Ordforklaringer

Overføring er et uttrykk lansert av Sigmund Freud (1856–1939) for å betegne det forhold i psykotterapi at pasienten overfører følelser som tidligere gjaldt f.eks. foreldre eller andre viktige personer, på terapeuten. Det kan da oppstå en sterk emosjonell tilknytning til terapeuten. I dagens psykodynamiske terapi er motoverføring, de følelser som vekkes hos terapeuten i møtet med pasienten, en viktig kilde til forståelse av pasientens problemer, særlig de som oppstår i nære relasjoner (1).

Litteratur

1. Overføring. I: Store Norske Leksikon. www.snL.no/article.html?id=708181 [21.4.2008].

Er du i ferd med å publisere eller har du nylig publisert i et internasjonalt tidsskrift? Send tips til erlend.hem@medisin.uio.no

www.tidsskriftet.no/norskforskning

Viktig psykotterapiforskning

De norske forskningsresultatene vekker internasjonal oppsikt.

Planleggingen av FEST-studien startet i 1989. Pilotstudien og opptrening av de sju terapeutene tok fire år. Hovedstudien startet i 1994, og etterundersøkelsene ble avsluttet

i 2005. Per Høglend er forskningsleder og arbeider med langtidsresultatene. Forskergruppen består i tillegg av ti medarbeidere og fire samarbeidspartnere.

Artikkelen ble publisert på nett 15.4. 2008 og i papirform i juniutgaven 2008 av American Journal of Psychiatry (<http://ajp.psychiatry-online.org>), som er et av verdens høyest rangerte tidsskrifter innen psykiatri